

Zgodnja

DANIČA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 19. listopada 1880.

List 47.

Cerkvene himne.

Poslovenil Janez Bilc.

(Dalje.)

O Mariji sedem žalosti.

II.

(Sumae Deus clementiae.)

O Bog neskončne milosti,
Sedmero Deve bolečin,
In rane, ktere nosi Sin,
Daj prav nam premišljávati.

Naj srečo nam darujejo
Neštete Devine solzé;
Sej one vmiti morejo
Vesoljne zemlje madeže.

Premišljevanje pregrenkó
Peterih Jezusovih rán,
In žalostne Device stan
Neskončna radost naj nam bó.

Naj Jezus slava Ti doní,
Ki si pretil za hlapce kri;
Z Očetom, z Duhom blaženim
Na vekomaj preslavljanim!
Amen.

III.

(Jam toto subitus vesper.)

Približaj naglo se večer koncém sveta,
In s solncem dan prestrašni pade naj v zatón,
Ko gledam groznega umora divji čin,
Prigodbe tek božanstvene.

Gledavka Mati britki smerti bila si,
Britkosti polna, serca v persih močnega,
Ko dragi Sin viseč na križu vmiral je,
In zdihoval iz globočin.

Pred Tvojimi očmi viseči kervaví,
Obsekan z biči, odpertih rán je zdelan ves,
Vse to, o Mati, s terni neštevilnimi
Ti zbada dušo in sercé.

Joj, slina, v lice vdarci, biči, rane vse,
In žebli, žolč in pelin, goba, sulica,
In žeja, krona ternjeva in kri — to vse
Je stiskalo sercé svetó.

Pa bolj junaška, kot mučenci vsi stoji
Devica med terpljenjem, čudež novi glej;
Umirajoča Mati vendar ne vmerješ,
Ko te britkósti zbada meč.

Trojici sveti bodi slava, hvala, čast,
V ponižnosti, katero prosimo klečé,
Naj nam enako Devini dá moč, krepost,
Ko terla bode nas britkóst.
Amen.

(Dalje sledi.)

Pismo svetega Očeta Leona XIII do Pariškega nadškofa.

O preganjanji menihov na Francoskem.

(Konec.)

Ker pa po Našem poslancu naznanjene pritožbe niso nič pomagale, smo že imeli namen, da bi po dolžnosti in oblasti apostolski Svoj glas povzdignili zoper to, kar se je v zatrenje cerkvenih redov godilo, in kar se je imelo v prihodnje goditi. — Med tem pa se je Nam naznanilo, da bi se móglo od zverševanj dekretov še odjenjati, ako bi cerkveni redovi v posebnem pismu izrekli, da oni nimajo nič pri politiških gibanjih in premembah, in da se v svojem obnašanji in djanji niso kacih strančarstev vdeležili.

Veliko in tehtnih vzrokov Nam je na to kazalo, da bi od načelnikov samih radovoljno ponudeno pogojo sprejeli, ker razun tega, da ne katoliškim naukom in ne časti cerkvenih redov ni bila nasprotna, je imela tudi to korist, da bi odvernila od francoske dežele silo veliko škodo, ali pa je bilo znati, da utegne neprijatnom iz roke iztergati nekako orožje, ktero velikrat v škodo cerkvenim redovom zlorabijo.

Jasna in dognana reč je Nam in le-tému apostolskemu Sedežu, čemu in zakaj so pobožni redovi v katoliški Cerkvi vstanovljeni: da se namreč v redovnikih samih čednost rodi, dopolnuje in doverši; v dotiki njihovega življenja z zunanjsvom, ki je pri vsakem posebna, pa nimajo nobenega družega cilja, razun ali bliž-

njega večno zveličanje, ali pa zljajšanje revšin človeškega rodu, za kar si s prečudno marljivostjo prizadevajo dan na dan brez prenehanja. — Gotovo je, da katoliška Cerkev nobene državine oblike ne graja in ne obsojuje; in kar je od Cerkve same v splošni prid vstanovljeno, zamore vspeševati, naj si je oblast in pravica vlade v eni ali v več rokah. Apostolski Sedež pa, ki o raznih časih in spremembah držav mora svoje opravila z načelniki ljudstva zverševati, edino to hoče in pričakuje, da je keršanska reč varna; dotikati pa se pravic države, čigar koli so, ona noče, in hoteti ne more. In da se v pravičnih rečeh, zaradi ohranjenja reda, v čemur je temelj očitne varnosti, načelnikom mora pokoršina skazovati, tega nihče ne dvomi; iz tega pa ne sledi, da se s pokoršino poterjuje, če je ali v državni vstavi ali v vpravi kaj krivičnega.

Ker so to splošne veléve očitnega prava pri katoličanih, ni bilo nič zadržka, da bi se ta izjava ne izrekla. — V tej reči je pa nekoliko čudno, da ta po naj važniših nagibih pretehtani, in iz keršanskega in družbinskega ozira sprejeti svet je razžalil manj dobrovoljne cenivce in sodnike, može sicer poštene, ki se za brambo katoliške vere resno in bistroumno prizadevajo. Da taki to zadevo prav cenijo, jim je dosti vediti, da omenjena izrekba se je zgodila po oblasti, ali opominu ali saj privoljenji škofov. Zakaj jasno je, da predstojništvo in skerb pri zadevah, ki se štejejo h katoliški veri, je pravica aposteljnov, ktere je postavil Sveti Duh vladati Cerkev Božjo; drugi pa da morajo biti podložni in pokorni.

Ko se je tedaj ta zahtevana izrekba predložila, je bilo viditi, da se je duhovnim družbinštvom manj bati. — Silno žalostno pa je, da so vladavci francoske republike izvolili nadaljevati v tem, kar so bili nastavili; in že Nam od onod dan na dan prihajajo bridke naznanila, da tudi ostale družine duhovnih redov so začeli razganjati, potrebljevati. To novo pokončevanje, ktero francosko deželo zadeva, Nas prehudo žali, grozovito pèče, in obžalujemo in studimo krivico, ki se vsekuje katoliški Cerkvi.

Če pa tudi vojska razdraženo razsaja in se ne daleč kažejo še hušji bojevanja, je Naša dolžnost cerkvene naprave povsod z nepremagljivo močjo in stanoovitnostjo varovati, serčno in velikodušno braniti pravice, ki so Nam na vést izročene. — In pri tem se popolnoma zanašamo, da se Nam ne bo pogrešala ne tvoja pomoč, ljubljeni Naš Sin, in ne družih častitljivih Bratov, ki nikoli ne jenjajo Nam svoje serčne podložnosti in izverstne dobrovoljnosti na vse načine skazovati. Z vašo pomočjo bomo po milosti Božji to dosegli, da se v teh tako grozih časih in okolišnah ohrani tista prečudna zveza, ki iz vere in ljubezni izhaja, in ki mora keršanske ljudstva, vse škofe in naj višega Pastirja Cerkve med seboj sklépati.

Na ta up operti, ljubljeni Naš Sin, častitljivim Bratom francoskim škofom, in vaši skerbi izročnemu duhovstvu in ljudstvu — zastavo božjih darov in pričo Naše posebne blagovoljnosti — apostolski Blagoslov z vso ljubeznijo podelimo.

Dano v Rimu pri sv. Petru 22. vinotoka l. 1880, v 3. letu Našega papeštva.

Papež Leon XIII.

Katoliški in nekatoliški spisi, tiski, časniki, bukve.

Na Slovenskem ni brez móž, kteri so oziroma na spise, časnike, knjige, knjižure in kar je enacega, popolno ali skoraj popolno liberalni katoličani, kar

so že ranjki papež Pij IX tolikrat in tako določno obsojili in zaverгли. Marsikaj se mladini privoši, dopuša, celó naznanja in priporoča, če tudi je kužno, meseno, nečisto in določno škodljivo.

Tudi po družih deželah ni brez tega; moramo pa priznati, da pravi katoličani to močno grajajo in čisto obsojajo, in se vedno gorečnije vojskujejo zoper tako pregreho.

Zadnja številka švicarskih „Canisius Stimmen“ ima spis: „Katholische Presse“, ki nekoliko v to sega, in omenja, da vedno z veči zanimivostjo se katoličani vsih dežel ozirajo na tiskovine. Tega priče so: Pijev shod v Freiburgu, katoliški skupšini v Grenoblu in v Konštancu, katoliški zbor v Bratislavu.

Veliki shod šleskih katoličanov oziroma na veliko moč tiskovin na novo povdarja dolžnost katoličanov, da naj katoliško časništvo z naročevanjem in naznanili v oglasnike krepko podpirajo; posebno katoliške prebivavce, obertnike zbor opominja, da naj v katoliške časnike dajajo svoje naznanila, tudi zato, ker s tem se listi tudi med nekatoličani razširjajo. (Veliko katoličanov v tem nima prav nič vesti; če je časnik še tako kužljiv, judovsk in veri sovražin — nič ne marajo, podpirajo ga z naročevanjem in s pitanjem, ker vse naznanila in inserate njemu pošiljajo.) Veliki shod dalje zaterja, da je pravično zahtevanje katoličanov, naj se vradne oglašila državnih in srenjskih gospósk z železniškimi vred, koder je večinoma katoliško ali mešano prebivalstvo, naznanjajo tudi v katoliških listih. Od katoliških poslancev v deželnih in v državnem zboru pa pričakujejo, da se bodo potegnili za to pravično zahtevo. (Koliko bolj se mora po čisto katoliških deželah zahtevati, da se take naznanila dajejo katoliškim listom; ne pa judovskim ali brezvestnim liberalnim časnikom.)

Pomenljivo je posebno tudi to, da šleski katoliški shod zahteva, naj se v Berlinu vstanovi katoliška telegrafijska naprava, da vendar že enkrat naj novejše politiške naznanila ne bodo prihajale več tako enostranske in katoličanom v tako sovražljivi podobi, kakor se zdaj godi.

Shod katoličane svari pred kolportéri, kteri ljudém vsiljujejo nekatoliške časnike, nekatoliške koledarje in romane, pa tudi nekatoliške podobe in molitvenike. (Poslušajte tudi Ljubljánčani to svarilo svojih bratov na Šleskem, in pokažite vrata takim nadležnikom iz tujega, pa tudi domačim bukvarjem, kadar Vam kaj spotikljivega ponujajo.)

Strašno veliko se greši v omenjenih ozirih, in mnogi ne mislijo, kaj imajo v sebi besede Zveličarjeve: **Gorjé človeku zavolj pohujšanja!**

Šola.

Dokler človek živi,
Zmiraj naj se uči.

Prava beseda prav pride. „Šola! šola!“ to je prava, vsem današnjim ljudskim osrečevalcem priljubljena beseda. Po liberalnih časnikih je povsod vpletena kakor rudeč trak v kitah Dalmatinke. Znano je, da, kadar vse vprek kriči, ni moč razločiti, kaj ljudje hočejo imeti, a če enoglasno isto terdé, ni varno se jim zoperstavljeti, in kar je sklenjeno z večino, to obvelja, če tudi ni operto na terdne noge. „Šola“ je dostikrat kakor kraljica pri „šah“ igri, giba se naprej, nazaj, na desno in levo in nasprotne podobe podira. „Šola“ je mnogim germ, v kterege vtika glavo tica noj sedanje liberalne dobe, mislé, da se s tem reši gotovo pogube, ki ji za petami sledi.

Kmalo bi bili sošteteni oni, ki imajo pravi, jasni pojem o šoli, nje začetku in jedru. Šola se je rodila s prvimi otrokom; kajti, kjer so oče, mati in otrok, to troje, tam je tudi kaj nauka, in kjer je najpred se podučevalo, tam je bila prva šola. Bog sam, ki je vse modro vstvaril, z naj manjšimi sredstvi največe reči opravlja. On je en perst — palec — ločil od štirih perstov na roki, ter ga njim sproti postavil, a s tem je vstanovil umetnost in spretnost človeške dlani. Šola je od tod, ker otrok ima zmožnosti in potrebuje nauka. Opič in oslič nima šole, in še bi vse žive dni v šole hodila, se ne naučita treh čerk.

Čigavi so otroci? Na to bo odgovoril navadni prostak: „Božji in naši!“ Natora in navadni govor brani ta srečni izrek proti puhlim napadom liberalcev današnjih, katerim so otroci izločna svojina države. Naj praša naj huji komunist malega dečka na ulici: „Čigav si?“ bo otroče odgovorilo: „Atov“ (očetov) ali „mamin“ sem. Stariši imajo neoveržljivo pravico in natorno dolžnost, da svoje otroke izredé in podučujejo. Stariši so v prvi versti učitelji otrok. Tako je bilo s početka, in ta reč je tako stala sto in sto lét na zemlji. Človeški rod je starodaven, a učitelj je še prav mlad na svetu, zlasti učitelj Sádovski, t. j. nemški učitelj, ki je boje zmagal pri Sádovi (??). Poznali smo ga, ko mu še mišja dlačica ni zrastle, a sedaj je celi kosmatin.

Za časa starih očakov je bil oče vse, glavar, duhovnik, učitelj v svoji družini, ter je v svoji osebi združeval vse poznejše oblike državnih mogočnikov, kakor seme, ki združuje v malem prostoru celo drevo. Kot duhovnik je vodil oče skupno molitev, učil podedovane verske izročila, opravljal daritve, vladal in sodil, a čez njegovo razsodbo je ni bilo pritožbe. S časoma, ko se je v teku razvijanja odluščila državna oblika iz po-vojev družine in posamnih rodbin, sta jela spola deliti opravila. Mož je moral zapuščati včasih svojo družino v javnem poslovanju med svetom, a žena je ostajala doma ter je domače družbinske zadeve obavljala. Torej možu je spadalo državo vstrojiti, a ženi izgojiti otročaje za družbinsko življenje. Mož se je boril in sodil, a žena je odgojevala in učila, kakor pravi pesnik (v pesmi zvonov):

„In mož križem svet
Se mora pognati...
Za srečo skerbeti,
Če hoče kaj imeti...“

„In v hiši obrača
Se žena domača...
Vsa skerbna vé mati
Učiti dekličé,
Svariti fantiče...“ itd. *)

Otroška soba domača je bila prva šola, in je še dandanes, a ženi je izročén prvi poduk, ona je vtemeliteljica družbinskega načela. Vendar ne povsem, kajti orožje sukati, bojevati se, jahati, zveri loviti itd., to so se fantiči skoro vedno učili od svojih očetov. Mati je učila lepo vedenje in prvo spoznanje in to kar k temu napeljuje, b e s e d o, in zato pravijo vse ljudstva svojemu domačemu jeziku, da govore materin jezik. **) Ne more se terditi, da je podučevanje ali šola le občinska ali le državna zadeva, kajti predmeti podučevanja so jako raznoteri; vendar vsebina sedanjega poduka na ljudskih šolah je bila tisoč in tisoč lét v rokah mater, t. j. družine (rodbine), in ne države.

(Dalje sledí.)

*) Po prestavi Slomšekovi.

**) Današnji ne pusté več veljati maternega jezika, ampak pravijo občevalni jezik. (Opazka prevodit.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

† Iz Ljubljane. Č. g. Gustav Köstl, mestni župnik pri sv. Jakopu v Ljubljani, je po daljšem bolehanju, pa po kratki hujši bolezni, previden s ss. zakramenti za umirajoče, 15. t. m. o 1/27 zjutraj umerl v 57. letu svoje starosti. Silno lép in slovesen pogreb je imel 17. t. m. ob 3 popoldne, pri katerem je bilo iz vsih stanov toliko ljudi, kakor sicer malokrat, — posebno tudi veliko gg. duhovnov, katerih eni so prišli iz daljnih krajev. Pokopavali so ga milostni gosp. stolni prošt. Med pogrebcí so bili tudi premilgosp. knez in škof in drugi visoki gospodje. — Omenjeno bodi, da véliki dedič je ljubljanska deška sirotišnica Vincencijeve družbe, ktera utegne dobiti kacih 10–15 tisoč; stranskih volil je prav malo in neznatnih. To bodi omenjeno zoper nektere neumne in vmés tudi hudobne čénce, kakor da bi bil blagi ranjki zapustil kdo vé kake grozne zneske. Ta zapuščina je iz njegovega rodovinskega premoženja, kterege je pa sam pri malih farnih prihodkih že dosti porabil, zlasti za svojo cerkev, za katero je marljivo skerbel. Bog mu daj véčni mir!

Iz Ljubljane. (Predstavljanje Kristusovega terpljenja v gornjem Amergavu na Bavarskem. [Dalje.]) V nedeljo, 19. kimovca, ob petih zjutraj se zasliši pokanje možnarjev, navdušeno igra domača godba po vasi gori in doli veseli jutranji pozdrav, vse je praznično; kajti dan, o katerem se Kristusovo terpljenje predstavlja, je za vsa sovesko gornjeamerjavsko častiljiv dan. Vse je hitelo na to k farni cerkvi k sv. maši; močno mi je serce se razveselilo, ko sem videl med veliko sv. mašo ob šestih, katero so darovali solnograški knezoškof milg. Eder, več sto obhajencev z veliko pobožnostjo prejemati presveto Rešnje Telo; med njimi so bili tudi skoraj vsi igralci sv. igre, kateri so z angeljako pobožnostjo pristopili k mizi Gospodovi. To je bil pa tudi vzrok, da je med sv. igro le milota in nedolžnost lepotičila njih obličje in obnašanje. — Osmo ura bije, trojni strel možnarjev zadoni po veliki ravnini, godba se krepko razléga; šumenje ljudstva, bilo nas je 6000, polagoma pojenjuje, sveta tihota vlada, kor pevec in pevkinj stopi na oder, in glasbeni vodja pričné silno ginljivo peti, kar sledí.

Samoten bas:

Verzi na zémlo se, rod človeški,
Ki te prekletstvo greha teži,
S Sijona sije ti mir nebeški;
Vsmilil se bo Gospod.
Jeza Pravice se hladi,
Noče, da vmrè človeški rod,
Noče mu smerti; — naj živí!
Bode rešila ga Sinova Kri:
Sprava, sprava sije za nas iz nebés!
Hvala, čast in solze hvaležne zarés
Naj tekó!

Človeštvu je zapert bil sveti raj,
(Zagrinjalo se vzdigne.)

Le smertni strah in greh je vladal zdaj;
Drevó življenja ni cvetlo na zemlji več,
V Kerúbovi roki se žaril ognjen je meč;
Al od daleč, z Golgate višave
Sveti mila zarija skoz noč,
S križa vetrič mile sprave
Svetu zagrešenemu v pomoč.
(Zagrinjalo pade.)

Zbor:

Večni Oče, Ti pomilostiti
Grešnika, ki v kletstvu je potert,

Hočeš smerti milo ga rešiti,
Lastnega daš Sina svoj'ga v smert!

Med tem petjem smo zagledali Adama in Evo, ravno pregnana iz raja, in na koncu rajskega verta na griču stal je križ, okoli kterega je bilo polno klečečih in v križ stermečih ter molečih angelov; tudi pevski zbor je padel na kolena ter z angeli vred častil sv. Križ. Ta pogled je nas vse globoko v serce presunil, nehoté so se tudi nam serca k molitvi povzdigovala, neka blažena, sveta groza nas je navdajala, bili smo z nebeškimi mislimi napolnjeni, posebno pa, ko se je pevski zbor prijetnih deških glasov zaslišal z zadnjega prostora na odru:

Tenor in bas-duet:

Večni! sliši svoje nas otroke,
Ki pohlevno k Tebi kličemo,
K darovanju dvigujemo roke,
Preponižno vsi Te molimo!

Ves zbor:

Zdaj pa vsi Zveličarja spremljajte —
Oh, po terdi poti v smert že gre;
Zdaj milujte Ga, jokajte:
Lil bo Kri do zadnje kapljice!

Vse to je bilo predstavljano v živih podobah, ter pričetek k terpljenju Jezusovemu. — Godba je pričela zopet igrati, pa kmalo vtihne, in zdaj smo čuli v daljavi glasno vpitje, kaj le to pomeni? vedno bližej in bližej je bilo slišati razne vesele glasove. Kar zagledamo iz ulic Jeruzalemskega mesta kakor v procesiji gibati se veliko množico ljudi. Najprej se je verstila velika truma otročičev, kateri so povzdigovali ročice ter milodoneče klicali: „Hosana! Hosana!“ za njimi večji otroci; potem mladenči in deklice, kateri so navdušeno prepevali „Hosana“, ter palmove vejice in oblačila razgrinjali po tléh, in se nazaj ozirali; za njimi so polni dušnega veselja šli možje, žene in starčeki, kateri so na vso moč nazaj gledé klicali „Hosana“. Obdan z veliko množico se prikaže poslednjič Kristus, jezdeč na oslici; obraz mu je bil mil, ljubeznjiv in priserčen; pohlevno se je oziral po spremljajoči množici, kateri se je na obrazih brala radost in veselje. Ko pridejo na glavni terg Jeruzalemskega mesta, je vsa množica v Jezusa gledajoča enoglasno pela sledeči spév:

Ljudski spév:

O slava, slava Tebi bod',
Sin Davidov in naš Gospod!
O slava Ti!
V Najvikšega imenu že
Ti Izrael naproti gré;
O slava Ti!

Hosana! — Oče na višavi
Naj blago ná-Te se ozrè,
Hosana! večni Bog in pravi
Naj Kralja nam ohrani Te!
O slava, slava itd.

O blagor! v novo oživite,
Ljud, hiša kralja Davida!
Narodi vsi Boga hvalite,
Z Očetom Sina Božjega!
O slava, slava itd.

Hosana Sinu bodi peta,
Naj na višavo se glasi!
Hosana Edinemu Očeta!
Hosana Kralju vse časti!
O slava, slava itd.

Reči moram, da ni bilo človeka med vso veliko množico, kterega bi ne bil ta pogled ganil. Veliko jih je glasno jokalo, — kajti dopovedati, s kako navdušenostjo je ljudstvo Kristusa spremljevalo, in kako veselo in ginljivo prepevalo, to se ne dá, to se mora le viditi in slišati. V sredi terga stopi zdaj Jezus z oslice in gre naravnost v tempelj; tukaj zagleda kupčevalce in prodajalce, žalost ga pri tem pogledu presune, v zavésti svojega poslanstva stopi v sredo med nje, preverne njih mize, ktere so bile z denarom in blagom obložene, vzame tepežnico v roko ter jih zapodí iz tempelja z besedami: „Moja hiša je hiša molitve: vi pa ste jo spremenili v jamo razbojnikov!“ *) Velik krič zdaj nastane, judje, prevzetni farizeji, vsi v denar in blago zaljubljeni, so začeli nad Kristusom vpiti, ter ga siliti, da naj jim storjeno škodo poverne; žugali so mu, preklinjevali, njih jeza je od trenutka do trenutka večja prihajala, in tukaj je bil tudi začetek storjen k nadaljnemu preganjanju Jezusa. Zveličar pa se je zdaj poslovil z ljudstvom in šel nazaj v Betanijo. (Dalje sledí.)

Iz Ljubljane. (*Enciklika o Slovenih. Iskanje v cerkvi sv. Klementa. Tiha hvaležnost.*) Tudi „Unita“ vé, da je veliko veselje med Slovani zaradi enciklike sv. Očeta o ss. Cirilu in Metodu. O tej priliki omenja tudi cerkve sv. Klementa v Rimu in povedala je, da slavni Derossi, ki je vodil kopanje in iskanje v omenjeni cerkvi, je l. 1863 našel grobni kamen z napisom „Sv. Klemen“. Nadaljne preiskovanja bodo poterdile starost češenja, ki ga rimska cerkev skazuje slovenskima apostelnoma. Znamenito je tudi, da P. Pierling, silo učen jezuit, ki je sedaj v Rimu, s pomočjo novih dokumentov, spisuje dovršeno in nepristransko zgodovino razmér med rimskimi papeži in ruskimi cari? — To delo bo gotovo še bolj pojasnilo, kako so se papeži pečali za blagor Slovanov.

Kar pa tiče veselje Slovanov zaradi razširjenega praznika ss. Cirila in Metoda in sploh zaradi preslavne Leonove enciklike, mi Slovenci svoje veselje le nekako tiho obhajamo. Južni bratje pripravljajo poslanstvo v Rim, da bode sv. Očetu osebno zahvalo izreklo; pri nas pa?... Eden verlih gospodov nam je znan, ki bi se blezo vdeležil, ako bi se kaka deputacija napravila...

Iz Ljubljane. (*Kaj bo vendar iz tega?...*) Čemu je dobro sedauje preganjanje katoliške Cerkve na Nemškem, Laškem in Francoskem? Obrodilo bode velik sad za slabovérce in za mnoge brezvérce same. Veliko jih je namreč, ki nič vere nimajo, nikakor ne verjamejo, da je Cerkev naprava Božja itd., in menijo, da se katoliška Cerkev dá zatreti in potrebiti. Iz sedanjega divjaškega preganjanja pa se bodo čisto prepričali, da Cerkev je Božje delo, da ona ostane, če je tudi vse zoper njo, če bi je tudi noben vladar na zemlji več ne podpiral, — in to jih bo primoralo na zadnje spoznati, da njih preganjanje ne opravi nič, da so sami bedaki, ki s čelom v nepremakljivo skalo butajo, ter ako ne odjenjajo, si bodo svojo lastno glavo razbili, skala (Cerkev) pa bo stala v tisočkrat lepšem sijanju, kot je bila kdaj popred.

S katoliško Cerkvijo je kaj prav posebnega, nezapopadljivega, ona zmaguje s terpljenjem in poterpljenjem, in premaga svoje naj hujši nasprotnike, da se ponižno veržejo na kolena in se k nji spreobernejo. Naj omenim izgled iz naj novejših časov.

Pred nekaj leti je dobro znani Schuselka (Žuželka), vrednik „Reforme“ na Dunaju, tako pošastne frajmav-

*) To naj premišljujejo tudi tisti in tiste, ki pred cerkvami prodajajo sladkarje z nečistimi napisi in zlasti vsi, ki take ostudnosti pišejo, tiskajo, za prodaj pripravljajo i. t. d.
Vred.

rarske in judovsko-luteranske reči kvasil in trosil zoper rimske papeže, kakor malo pozneje neki časnik in brezbožna knjižura po Slovenskem. Zviti sovražniki katoliške Cerkve so namreč tako gerde reči spisali zoper katoliško Cerkev in papeže, kake slabosti tako zvišali, si tako ostudne reči izmislili, da morajo ostudne knjižure vsacega bravca zapeljati, ako ni posebno dobro v veri vterjen.

Pa kaj se zgodi? Schuselka je veliko bral, pisal, preiskoval in poslednjič spoznal, da je kakor luteranar v zmoti. Začel je v svoji „Reformi“ vedno bolj pravičen biti papežu in katoliški Cerkvi, da se je svet močno čudil. Že ranjki dr. Vončina, ko se o tem meni še sanjalo ni, in ko v „Reformi“ b'ezo še znamenja ni bilo, mi je rekel o neki priliki: „Schuselka bo še katoličan postal.“ In to se je res spolnilo. Schuselka pred nekterimi leti hudo zbolil in v boleznih je prestopil v katoliško Cerkev.

Tako se je zgodilo že mnogim drugim, in to naj premišljujejo zlasti tisti, ktere so ne mara napake ravno preteklih lét v veri omajale, kakor nam je ravno te dni pravil neki prijatelj, da se je zgodilo nekterim blizo glavnega mesta.

Samo omenjeno bodi še to, da tudi ob času pervega klanja ljudi na Francoskem se je brez števila naj hujših klavcev samih pozneje spreobrnili in spokorilo, kar zgodovina poterja in priča.

S Prežganja. Zahvalno nedeljo je bila tukaj dvojna zahvala: 1. Za vse skozi leto od Boga prejete dobrote na duši in na telesu, zahvala za letošnje zemeljske pridelke; — akoravno v manjši meri, vendar smo dolžni Bogu se zahvaliti, ker dar Božje je vse — sej Bog z nami ima zmeraj naj boljši namene. — 2. Slovesna zahvalnica, ker ta dan so bili vsi trije altarji blagoslovljeni od č. g. župnika. Bilo je v govoru omenjeno, kolika čast, kakšno spoštovanje gre hiši Božji, — kakšno naj bo zadržanje vernikov v nji.

Prenovil je ne le tri altarje, ampak tudi vse znotranje svetišče podobar g. Jan. Ambrožič iz Dupljan na Gorenjskem, in doveršil je delo v polno zadovoljnost tukajšnjih faranov. Delal je ta mladi mojster pred nekoliko leti tudi v Sostrem in lansko leto na Dóbravi pri Ljubljani. Ker je Prežganjska fara mala, je to delo terpelo več lét (nekaj pod prešnjim, nekaj pod sedanjim gosp. župnikom), predno je bilo doveršeno.

Leta 1874 je bila cerkev podaljšana z novim zvonikom vred, v katerem visijo 4 zvonovi in je trikrat izobokan; tudi je bil to leto popravljen nov veliki zvon, ki tehta okoli 40 centov.

L. 1875 je bilo podaljšano pokopališče, ki je okoli farne cerkve, kakor tudi zidana ograja vsa iz novega narejena. — L. 1876 je bila napravljena kamnita obhajilna miza, pa tlak, za kolikor je bila cerkev podaljšana itd. — L. 1878 nekaj potrebnih večih naprav pri duhovski hiši. — L. 1880 pa nov, po Fürichu naslikan, 74 cm. širok in 110 cm. visok križev pot s pozlačenimi 4 1/2 palca širokimi okviri, blagoslovljen od č. P. Rudolfa. Vse znotranje lepote cerkve je podobar Ambrožič prav lepo in umno prenovil. — Stala je vsa ta oprava 16—18.000 gl., brez tvarine (materiala). Hudo je bilo včasih za denar, — pa Božja pomoč in dobra volja vse zmaga. Vse pa bi se bilo še težje napravilo in poplačalo, ako bi ne bili tukajšnji fantje in dekleta k temu pripomogli; s pohvalo se mora omeniti, da so darovali čez 3000 gl. Tako je zdaj ta farna cerkev v resnici lepa, prav lepo svetišče Božje, kar se na hribih narediti zamore. Iz ust marsikaterega je bilo v dan zahvalnice slišati: Res, težko sem dal (dala); pa hvala Bogu, narejeno je vse prav lepo — pozabljena je težava

in mislim, da nimam zato nič manj. Naj več truda in skerbí je zadelo č. g. duhovnega očeta, in ako bi gospod ne bili za svetišče Božje tolikanj vneti, bi bilo moglo delo zastati; zato se pa tudi njih ime na Prežganji pozabilo ne bo. Zahvalo preserčno naznanjamo toraj v imenu cele fare č. g. M. Županu, župniku na Prežganji. Bog jih nam ohrani še mnogo lét!

Prežganje, 7. listopada 1880.

Miha Selan, župan.

Anton Terzin, Janez Šemnikar, ključarja.

Iz Proseka-Kontovela, 16. vinotoka 1880. (*Prečudne dogodbe Marije D. Kontovelska in Bombarelli-ve družine.* [Konec.]) Da se je pa kapelica zopet očitni službi božji odperla, je zasluga sedanjega kontovelskega dušnega pastirja preč. g. Antona Navrah-a. Ko je ta za čast Božjo vneti duhoven župnijo Kontovelsko leta 1876 prevzel, mu je bila prva in goreča želja, da bi se zamogla v cerkvi Materae B. zopet služba božja obhajati. Naslednje leto prosi že dovoljenja, v kar je vis. čast. škofijstvo rado dovolilo, in družina Bombarelli je bila že tu, ter je dala vsaki mesec eno sv. mašo v kapelici opraviti.

Kapelica je pa bila brez zvonov in ni se moglo naznanjevati vernim, kedaj se ima v kapelici maševati. V adventu omenjenega leta se goreči dušni pastir oberne do svojih faranov, naj bi pomagali, da se pri kapelici dva mala zvonova napravita. Klic njegov ni bil zastoj, akoravno je ljudstvo ubožno in ga tarejo slabe letine in druge nadloge. Radovoljno je donášalo darov, ter so meseca sušca naslednjega leta 1878 že zvonovi nad cerkvijo viseli.

Pa kapelici je manjkalo oprave, ker kadar se je sv. maša opravljala, treba je bilo vse potrebno iz farne cerkve semkaj nositi. Toraj druga želja omenjenega g. dušnega pastirja; namreč, naj bi se kapelici prizidala mala zakristija in naj bi vso lastno cerkveno opravo imela.

Tudi ta želja mu je bila kmalo spolnjena. 1. aprila t. l. električna iskra naznani v Terst vzdignjene številke posojila dunajskega mesta. Kmaló se raznese novica: g. Bombarelli je zadel veliko srečko. Berž ko se on sam resnice prepriča, že prihití v priljubljeno si kapelico na Kontovel, dá lepo altar za celo uro razsvetiti, ter se Mariji zahvali za srečo, ktera ga je zadela. Sedaj tudi g. župniku ni bilo več treba skrbeti, od kod bode denarja dobil, da se kapelica vravná, kakor so bile njegove želje. G. Bombarelli je bil koj pripravljen vse stroške prevzeti. Delo se je kmalo pričelo, prizidana je primérna zakristija, nov tlak iz črno-belega marmorja napravljen, kapelica vsa znotraj in zunaj popravljena, prenovljena in premalana (le slike v prezbiteriji so se zaradi starinstva pustile, kakoršne so), altar prenovljen. Zginile so tudi štirivoglate okna, in mesto njih so napravljene druge, slogu cerkve bolj primérne, spičaste, z barvanimi šipami, za kar se je nad 1000 gl. potrosilo; in 6. oktobra t. l. stala je čedna kapelica vsa okinčana in ozaljšana.

Ta dan je bil namreč odmenjen, da se kapelica slovesno blagoslovi. Ves prostor pred cerkvico in na okrog je bil z vsakoverstnimi zastavami okinčan, med katerimi pa je bilo največ avstrijskih in slovenskih. Vrata in okna so bile opletene z zelenimi vencí, pred kapelico je stalo več mlajev, na kterih so viseli šopki mnogoverstnih cvetic. Ljudstva iz sosednjih vasi Kontovela in Proseka je bilo vse polno. Duhovno opravilo opravljal je za to pooblaščen kontovelski župnik g. Ant. Nadrah z asistenco treh sosednjih gg. župnikov. Začetek slovesnosti naznanjal je strel možnarjev s sta-

rega grada Monkolana. Pri sv. opravilu je bila navzoča vsa družina Bombarellova in mnogo njihovih znancev iz Tersta, več morskikh kapetanov, slovanskeh Dalmatincev. Med drugimi se je posebno odlikoval črnogorski vojvoda Matanovič v svoji narodni opravi. Po blagoslovu je bila slovesna peta maša in poglavitne dele je zopet strel topičev z grada Monkolana prebivalcem naznanjal. Proti večeru pa je bil sv. roženkranc in pete litanije Matere B.; po litanijah je ljudstvo še dolgo ostalo v kapelici in prepevalo razne pesmi Mariji na čast.

Ta slovesni dan bode globoko vtisnjen ostal prebivalcem obeh sosednjih vasi. H koncu tega popisa mi družega ne ostaja, kot ponoviti besede, ktere so z zlatimi čerkami v černo ploščo nad vratmi kapelice vdolbljene in se glasé:

Marija, varuj nas,
Vodi nas
Po pravi poti v sveti raj!

M.

S Hervaškega, 9. listopada. (*Potres*) Da je danes, 9. t. m., nas Samoborce velik potres jako vznemirjal, ste morda že zvedeli. Občutiti in videti in slišati se je dal v treh tresenjih, kterih prvo je bilo naj silovitejše, ker je terpelo čez dve minuti (?) z veliko močjo. Samostanska družina je bila ravno na koru o 1/8 pri „horah“, kar se zasliši zamolklo bobnenje, rožljanje, berzo in jako stresanje, in zdajci jame pokati in rušiti se atrop in zidovje, da je bilo ta hip vse polno apnenega dima, in so bila tla z debelim peskom in velikimi kameni na gosto in debelo posuta. Ko bi pri drugem „Deus in adjutorium meum intende“ med „Primo“ vsi ne bili pobegnili, gotovo bi bil kdo ob življenje. Škoda je precejšna, ker je cerkev po sredi počila, in se stolp odluščil, samostansko poslopje pa, dasi ima meter debelo zidovje, je silno razdermano. Nič manj niso terpele druge hiše okoli, zlasti „učiona“ in pa župna cerkev. Po tergoviašču se je zemlja tako zibala, da je marsikdo padel. Da je bila preplašenost ljudi in pa tulenje živali veliko in grozno, si je lahko misliti. Sreča, da se prikazen ni godila po noči.

Pa je tudi res potreba, da Bog mogočno in oblastno zapreti; kajti ljudje, akoravno so sami siromaki, vsi polni davka in dolga, se prav malo brigajo za Boga, pač pa za vruga, ki ga že vsako mlečno dete po ustih zveči! Kar se tiče verskega omikanja, smem reči, hervaški seljak — z mnogimi gospodimi je za nekaj stoletij za slovenskim kmetom. Malo pomaga samo národna omika, če je vera ne blaži. Človek brez djanske vere ukljub vsem narodnim zavodom za prosveto vendar ni olikan. Slovenski narod ne vé, kaj ima.

Gad in hudi Jezik.

Na razpotji veldaroge *)
V skalnem skladu biva gad,
Ki strahotne so mu proge,
Ter razdražen piči rad.

Ta nekoč krog svoje hiše
Lačen se spusti na plén;
Prišel pa je na boriše,
Jezik luskne ga strupen:

„Kaj, ostudni vrag zakleti,
Plaziš se na to stezó?
Vse boji se te na sveti,
Kar preklelo te nebo!

„Vsih nadlóg po vsaki céni,
Ki jih nosi vsaka stvar,
Vzrok le-ti si, vrag zeléni!“
Jezik reče — lut bojar.

Slišati to očitanje,
Gad pobési v prah glavó;
Na prehudo vse rožljanje
Bratu govori takó:

„„Jezik, jezik, brat mi v veri!
Strupa siknil ti ne bom;
Sam ga nosiš v večí meri,
Pojdi z mano v skalni dom!““

Štefan.

Razgled po svetu.

Sv. Sedež in Rusija. „Aurora“ piše, da predhodnji dogovori so bili storjeni 31. vinotoka med kardinalom Jakobinijem in ruskim poslancem Ubrilom na Dunaju. Dogovor obsega razne členke o volitvi škofov, vravnavi (zistematiziranji) mnogih škofovskih sedežev, in druge o prostem gibanji škofov, semeniših in naukov mladega duhovstva. Nadaljne vprašanja se imajo vravnati po namestniku, ki ga bo Rusija v ta namen posebej izvolila.

Liberalne obrekovanja. Mnogi dnevnik, ki se imenujejo „liberalni“ — a non liberando, so raztrosili o angleškem kardinalu Manningu, kakor da bi tudi on bil neprijatelj cerkvenih redov, češ, da je odpustil dva učna reda, uzel vodstvo karmelitaric ravno temu redu, kakor tudi vodstvo neke ubožnice, pa da ne pustí redovnikom bolnikov obiskovati; — same spake! — Očiten je namen teh frajmavrarjev, ki bi z lažmi, češ, da je tudi kardinal samosilnik in preganjavec redov, radi zagernili svoje lastno trinoštvo. Pa ne bo dal! Manning ni odpravil, kakor piše „Osservatore Romano“, nobene reda od nauka, temuč je še le dva redova v škofiji za učenje vstanovil; oziroma obiskovanja bolnikov ni zmanjšal redovnikom pravice, temuč jo je še le zvikšal — zlasti oo. jezuitom v London-u, ktere ti ljudje čez vse narhuje čertijo, ker se njih učenosti najbolj bojé. Kardinal ni sovražin redovom; on sam je vstanovil red sv. Karola, ki šteje 3 - 4 hiše v Londonu.

Drugi dokaz, kako svobodo ljubijo liberaluhi, je dal francoski minister Constans, ki je že pripravljal okrožnico, s katero je nesramno samosilstvo hotlo še razgnaše menihe nadlegati ter jim meniško obleko prepovedati. Tega si v začetku še prva francoska republika l. 1790 ni prederznila, ampak še le pozneje, ko je vidila, da menihi in redovnice ne grejo prostovoljno iz samostanov, kakor so si černi preganjavci domišljevali. Sploh se ti republikanci v Evropi vselej skažejo za lažnike; republika namreč pomeni to, kar „ljudovlada“. Kdo pa tu vlada, mar „ljudstvo“, narod? Kaj še! Nekteri samosilniki, ki so se hinavsko na čelo spravili, da potem bogatijo, kakor Gambetta, in to počenjajo, kar je volji narodovi nasprotno, česar „ljudstvo“ neče. V severni Ameriki je bila republika dozdej bolj moška, marsiktere južne so pa že tudi svoje drakonske zobe pokazale. Ali tudi v severni Ameriki so pri sedanji volitvi že bogataši, kapitalisti zmagali, in ne vé se, kaj bo sčasoma iz tega. Narod namreč je želel moža za ljudstvo, demokrata, kakor je undan že gospod misijonar Trobec naznanjal, da so na morji za kratek čas številni amerikanski popotniki volili predsednika ter je bil zmagal demokrat, in ne republikanec Garfield, ki so si ga ravno une dni izvolili, kakor naznanjajo iz novega Jorka.

Nepotrebno je neki list omenil, da Leon XIII je v svojem pismu do kardinala Pariškega republiko slovesno priznal, zakaj Cerkev nikoli ni zoper obliko vlade, samo da je Cerkvi pravična, kar pa francoska republika ni.

Vernivši se k francoskim ministrom bodi pristavljeno, kar piše „Unità“ o njih odstopu, namreč: „Izobčenje, ki so ga predniki cerkvenih redov brali zverševalcem bogoskrunskih dekretov, ni mudilo pokazati svojih nasledkov.“ To očitno kaže, kako hinavsko je poročevanje, ki pravi, da postave o cerkvenih redovih „niso nasilne, ampak modri in potrebni... porok za društvo in državne pravice“... da „se ne dotikajo ne dogme in ne vesti“! Gotovo ne dotikajo se framasonske dogme in vesti, in grabeži so zoper svojo lastno vest izobčeni.

Rudeče strele nad Gambettovo glavo. Francoski briganti lomijo v samostane in po premnozih mestih podijo menihe iz njih. Do 1. listopada so jih pregnali že iz 110 samostanov! Med tem pa že drugi, še bolj rudeči, pripravljajo strele tudi Gambettu. V Parizu so te dni rudečkarji rudečkarjev imeli neko južino. Predsednik je bil Garibaldi prijatelj, Feliks Pyat, ki je bil sprejet s klicem: „Živela komuna“ (pariška klavnica ljudi)! Na mizi je ležal zagernjen revolver, ki so ga imeli podariti kraljemorcu Berezowskemu z napisom: „Berezowskemu, Francija kraljomorivka“ (A Berezowsky, la France régicide). Pyat vzame revolver v roke in ga zbranim pokaže z derhtečo roko, — v tistem trenutku neka „petrolejka“ (požigavska baba) zakriči: „Ta revolver je za Gambetta! Hotla je reči, z njim naj ubijejo Gambetta. Dolgo ploskanje je spremljalo ta golč. Naslednjič Pyat v daljšem govoru zagovarja, da je potreba razdijati kralje, cesarje, krone, prestole, sceptre itd. Med divjim kričem obsedenih morivcev in morivk je še več govornikov preslavljal mesarjenje in klanje ljudi. Take groze, kakor popisuje „Unità“, se godé v francoski republiki. Republika, to je „ljudovlada“, — toda prekrasna ljudovlada, v kateri se nedolžni preganjajo, in kjer se smejo tolike strahote in groze preslavljaliti!

Drugi červ Gambettov je skrajni levičar poslanec Clémenceau (r. Klémansó), še mlad, pa silo derzovit človek, ki boje iše Gambetta spodriniti ter zasesti njegovo mesto. Le-tá hudo govori zoper Gambetta, ga popisuje kakor tacega, ki se véde kakor samo oblastnik, ki dela v mraku itd., da republika nima ne osnove, ne politike, da poopičuje cesarstvo itd.

Cvet in nad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Prav nevarno v glavi bolni se je ob tednu zboljšalo, ko so začele opravljati devetdnevnicu. Češena bodi vedno N. lj. Gospá presv. Serca.

Iz Ljubljane, 14. listopada 1880. M. M.

Št. 2. Na živo priporočanje k N. lj. Gospej presv. Serca in po storjenih nekterih obljubah se je grozno neprijetna pravda, v kateri se je bilo hude krivice bati, srečno dokončala. Sploh naj zahvala veljá za tri reči. Večna slava bodi Mariji, ki nam je bila tolikanj milostna!

Bratovske sadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec listopad 1880.

I. Glavni namen: Izročenje slovenske mladine v Jezusovo in Marijino Serce in v priprošnjo sv. Jožefa za varstvo zoper poboje in nečiste znanja.

II. Posebni nameni:

22. listopada. Sv. Cecilija, je spreobrnila k pravi veri svojega ženina in njegovega brata. Priporoč.: Slap sv. Matija (673 duš). Množenje svetega in odprava grešnega petja. Reveži in stradajoči.

23. Sv. Klemen I, papež in učenec sv. Petra. Prip.: Duhovnjija Ustija — sv. Justa (500 d.). Spreobrnjenje razkolnih Slovanov. Sprava spertih.

24. Sv. Krizogon muč. Priporoč.: Srenja Ržel sv. Mihaela vikš. ang. (298 d.). Hudo skušani. Umirajoči.

25. Sv. Katarina muč. Priporoč.: Naši gg. duhovni v družih škofijah živeči. Duše v vicah.

26. Sv. Konrad, oče ubozih. Priporoč.: Naši duhovni, ki so 60. leto mašništva spolnili. Uboge sirote. Naj večji grešniki.

27. Sv. Lenart Portomavriški, † l. 1751 v Rimu. Priporoč.: Novomašniki od l. 1879. Otročiči. Cerkev na Ogerskem.

28. Perva nedelja v Adventu. Evang.: Sodnji dan (Luk. 21). Sv. Noe očak. Priporoč.: Naši mašniki osemdesetletniki. Spreobrnjenje poganov. Obvarovanje pred potresom.

Male duhovne vaje.

Za duše v vicah. 100 dni odpustka dobí enkrat na dan, kdor med premišljevanjem Kristusovega terpljenja skesano moli 5 očenašev in češenamarij s pristavkom: Prosimo te, pridi na pomoč dušam svojih služabnikov, ki si jih s svojo drago Kervjó odrešil.

Gospod, daj jim večni mir in večna luč naj jim sveti.

Enkrat v mescu popolnoma odpustek, ako po prejetih ss. zakramentih zraven navadnih pogojev moli tudi za večni mir umerlih.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Vsa družina sv. Vincencija Pavljana obhaja 27. tega mesca poseben god, namreč 50letnico prikazanja Marije D. brezmadežnega Spočetja na Francoskem. Toraj je omenjeni dan popolnoma odpustek za vse vernike, kateri ss. zakramente prejmejo in cerkev ali molitvenico tega reda obišejo ter ondi molijo na papežev namen (v Ljubljani tedaj v Špitalski cerkvi ali pa v eni izmed treh kapél sv. Vincencija P. Od 27. listop. do 18. grudna pa je za tako obiskanje po 100 dni odpustka. To je privoljeno od sv. Očeta papeža.

Večerni govori v katoliški družbi so se preteklo sredo ob 7 zopet pričeli in nadaljevali se bodo ves zimski čas. Pervi je govoril prav podučno prečast. gosp. predsednik prošt dr. Jarc o slavnem konvertitu (spreobrnjencu) K. L. Hallerji. Poslušavec je bilo lepo število.

Zahvala. Bog blagoslovi pridne Dobrovčane in njihovega miloserčnega župnika, prečastitega gospoda Jerneja Babnika, Bog jim poverni, pa daj tudi milostno, da bi se našli še posnemavci! — Poslali so namreč v Ljubljano za sirotišnico dva voza raznega živeža, za kar v imenu nedolžnih sirotic rečemo: Tisočkrat Bog plačaj! *Predstojništvo Vincencijeve družbe v Ljubljani.*

Oddani darovi zbrani po „Danici“: Po gosp. Steinmecu 8 gl. zbirk za oo. Trapište; za misijon oo. Frančiškanov v Bosni pa več cerkvene oprave, med drugim: 2 mašna plajša z vsim zraven potrebnim (od gosp. Št. Šranca), 2 koretlja, 1 kadivnico, več tabel itd. — Dalje še ostale nabirke za Kamniške pogorelce Preserskemu

č. g. župniku po č. g. Jan. Pogačniku; kakor tudi č. g. župniku Lovr. Mazeku, kar je prišlo za Čeruške pogo-
relce in cerkev. — V knežje-škofijsko pisarno pa: 5 gl.
za družbo sv. Bonifacija; 16 gl. za brat. sv. Leopolda;
za Dolence s točo poškodovane zopet 42 gl. 75 kr.; za
Cirknico 5 gl.; za Hotič 3 gl. (40 gl. pa po nalogu iz-
ročili g. župn. Šrancu tudi za Hotič). — Nadalje smo
oddali 11. t. m. prečast. gosp. kan. P. Urhu zbirke za
tabernakeljne, ciborje itd. v Bulgariji, namreč: 147 gl.
30 kr. a. v., 3 velike tolarje in 1 ces. cekin. Izdeluje
cerkveno posodo gosp. Zadnikar v Ljubljani. Tako je
prav, da se z darovi za naše brate na Jugu tudi doma-
čim delavcem delo nakloni. Ravno ta dan se je v imenu
premilg-p. škofa pri g. kan. Urhu več ljublj. gg., med
njimi mestni gg. župniki, dogovarjalo, kako bi se bra-
tom v Bosni in Ercegovini pomagalo k napravi cerkve-
nih reči. Vr.

V spod. Danjah, v Soriški fari, je preteklo soboto
pol vasí do čistega pogorelo, — nadloga grozna, — ljudje
kličejo za pomoč! Prihod. več.

† V Kamniku je 12. t. m. umerl. č. P. Fortunat
Vidic, vodja nedeljske šole. R. I. P.

† V Terzaški škofiji je umerl. č. g. Jožef Jelov-
šek, župnik v Pasu. R. I. P.

Iz Podgraj se nam naznanja: Roka Božja je tukajšni
kraj letos hudo zadela, ker 31. mal. serpana je prav
hudo pobila toča. Ljudstvo je veliko ubožneje od lani.
Turščino moko imajo za sladčico, le o praznikih in
nedeljah jedó „polento“, drugikrat le krompir, ki je pa
slab in neokusen, ker se je vsled toče drugič obrasel;
pravijo, da je steklen. Tudi nesreče se letos pogosto
godijo. V 5 mescih so trije po nesreči umerli. Pred
kratkim je 50letna ženska šla po derva, preverže si jih
na herbet, pade in konop (verv) jo zadavi. Mrtvo so
našli v jarku ležati z dervi.

Nekaj za otročje igre. V Solnogradu pri M. Mitter-
müller-ju v kratkem na svitlo pridejo: „Dramatische
Jugendspiele“, od kanonika Kajetana Kohlgruber-ja,
ki bodo obsegale, za deške igre: Zum Erntefest — Auf
zan Volksfest — D' Spielberathung; — za dekliške igre
pa: Die Vorbereitung zum Schulfeste — Die Christge-
schenke — Die gestillte Sehnsucht. — Igre bodo take,
da se dajo prav lahko predstavljati in so za mladino
toliko primérniše, ker so tako vravnane, da igrajo ali
samo dečki, ali pa samo deklice. Cena bo kacic 50 kr.

Dve bogoljubni princesinji ste se poslednji čas od-
povedali vsemu premoženju in vsi svetni velikosti ter
ste postali ponižni redovnici. Perva je Terezija Karlota
Bavarska, hči princa Luitpolda in nadvojvodinje Avguste;
druga pa nadvojvodinja Marija Antonieta, hči velikega
vojvoda Toškanskega Ferdinanda IV.

Prestopil v katoliško Cerkev je g. Samuel Farman,
anglikanski vikar v Colchestru in učenik na univerzi v
Cambridge-u.

Ob uri, ki je ne veste, bo prišel Gospod. Laška
dežela ima posebno veliko sovražnikov sv. Cerkve in
pogosto nam naznanjajo časniki naglo in neprevideno
smert tacih človekov. Nedavno je podobno smert storil
liberalni velikan Betino Rikasoli, ki je prav „z apetit-
tom“ še kosil, ob 6 pa so ga našli v nezavednosti z
visečimi rokami, in kmali po 11 je dušo izdihnil. K temu
bodi pristavljeno še to, kar piše liberalni „Fanfulla“:
„Imenitni možje z visokih rodovin, ki so močno pripo-
mogli k laškemu prekucu, umirajo brez neposrednjih
dedičev. Naševa nekte in za Kavurjem imenuje tudi
Rikasolija.

Kako se godi bolnikom v deželi nove svobode!
„Avvernire di Sardegna“ pripoveduje, da je une dni v

kraj „Santa Tereza Gallura“ prišel človek bolan za
arabskimi kozami. Reveža pa so spodili od tam, kakor
se godi steklim pesom — in na povelje srenjske oblasti
je bil zapert v mertvaško kapelo na pokopališu. Bil
mu je nekdo postavljen na stražo, kteremu pa se je
zljubilo tako daleč biti od bolnika, da tudi njegovega
glasa ni slišal, ko je prosil pomoči. In med žejo, bole-
činami in grozo, da je zapušen in zaklenjen v takem
kraju, je po noči umerl. — Vediti je, da v tistem kraju
imajo družbo zoper terpinčenje živali, — ne pa nobene,
ki bi se poganjala za človekoljubje... Pa kaj hočete:
ni več čas za redovnike, ki so darovali tudi svoje živ-
ljenje za strežbo pri bolnem človeštvu.

Novolaški zadegovavci. „Unità“ piše, da mesto Flo-
rencija je dolžno čez 117 milijonov lir!

V Torinu je sama pravica okradena. V sodnijskem
poslopiji namreč so ukradli tatovi čez 40.000 lir!

V Perugiji je 13letni pob Loreti Fernando vstrelil
do mertvega svojo lastno mater s pušo, ki se je spro-
žila, ker se je z njo igral. Take nesreče se vedno go-
dijo in ljudje se ne zmodrijo, da bi to nesrečno orožje
v kraj devali pred mladino!

Duhovske spremembe.

V Terzaški škofiji: Umerl je 26. kim. č. g. Fr.
Pašič, duhoven v pokoju, rojen 12. listop. 1813. R. I.
P. — Č. g. Evg. Štrekelj je prestavljen iz Mil (Mugle)
v Čerui verh; od ondod v Mile č. g. Jan. Pečar; č. g.
Peter Zobac z Zaveršja v Grizinjano; č. g. Jož. Flegar
se je odpovedal Gerdoselski duhovnji in postane admi-
nistrator v Golagorici, od koder gre č. g. Jan. Drago-
vina za administr. v Lovrano; za administr. v Hum gre
č. g. Bl. Dekleva, koop. v Lanišću; č. g. Fr. Korelič
ostane na svojem mestu. Č. g. Ign. Germ je postal
župnik v Sterni (Zdrenju?).

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. župnik Jakob
Poličar 5 gl. — Neimenovana 3 gl. — Č. g. J. Pogač-
nik 1 gl. — Č. g. J. P. vdruhič 2 gl. — Opomba:
Ta lepa naredba je pomoči močno potrebna. Zdaj do-
biva že 20 šolskih mladenčev več ali manj živeža in
mesečni stroški so okoli 40 gl. Darove prav hvaležno
sprejema vredništvo „Zg. Danice“.

Za sv. Ožeta: Preč. g. Kar. Tedeschi 3 gl. 40 kr.
— Č. g. župnik J. Pretnar 5 gl.

Za redovnike Trapiste v Bosni: Č. g. Frid. Hudo-
vernik 1 gl.

Za bulgarski katol. misijon v Adrijanopolu: Oddali
č. g. V. Lašu za tabernak.: Č. g. Jak. Marolt, župnik
pri sv. Križu, 2 gl.; č. g. Frid. Hudovernik, župnik v
Lešah, 24 gl.; č. g. St. 1 gl. (zad. je po zmoti stalo
2 gl.). — Gosp. Tom. Pirnat 2 gl. — Po č. g. Jak.
Dolencu 1 gl. za tab. — Udje 3. reda sv. Franciška v
Ljubljani 30 gl. za tab. — „Iz uboge Istrije še ubožnejši
Bulgariji“ 1 gl. 20 kr. za tab. — Po č. g. J. Porentu
1 gl. za tab. — G. Ornovaso 1 gl.

Za afrikanski misijon: Preč. gosp. Rih. Frank iz
Terziške fare 6 gl. 31 kr.; od Kriške fare 1 gl. —
Preč. g. Kar. Tedeschi 2 gl. 60 kr. — Po č. g. J. Po-
rentu 1 gl.

Za dobre namene: Č. g. Bl. P. 1 kupon za 2 gl.
10 kr.